

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України

з питань освіти, науки та інновацій

25 вересня 2026 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги. Продовжуємо засідання Комітету, ми його... взяли в ньому перерву, тому порядок денний, повертаємося в порядку денному до нашого першого питання, власне, про Державний бюджет України на 2027 рік.

Ми минулого разу на засіданні комітету заслухали всіх стейкхолдерів, все зрозуміло, все узгоджено, рішення комітету вам всім надіслано. Воно з усіма теж стейкхолдерами узгоджено. Чи є в когось додаткові пропозиції чи необхідність обговорення цього питання?

КОЛЮХ В.В. Є. Чи можна слово?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, шановний Сергій Віталійович, по-перше, я дякую, що добавили академії правових наук ще додаткових 15 мільйонів в пропозиціях, які ми надішлемо до бюджетного комітету, з приводу ремонту їх будівлі, президії академії правових наук, яка постраждала внаслідок ракетного обстрілу. Ми це також в пропозиціях внесли.

Але все ж таки мене не влаштовує зміст тієї норми, яку ми обговорювали на минулому засіданні комітету стосовно можливості передачі окремих наукових установ до відповідних профільних міністерств. Я не знаю, хто цю норму переформатував змістовно, вона вже не в такому варіанті як зазначено в «Прикінцевих положеннях» законопроекту про державний бюджет. Але таке враження складається, що як у відомому прислів'ї: не мьтьем так катаньем. Знову зберегли в цій нормі можливість передачі окремих установ до відповідних профільних міністерств, незважаючи на те, що добавили «після державної атестації». Ніхто не сумнівається в тому, що треба перевіряти ефективність діяльності і управління наукових установ в системі галузевих

академій наук і Національної академії наук. Але з того змісту норми я пропонував взагалі на минулому засіданні комітету або її виключити зовсім, це мова іде про абзац шостий пункту 22 «Прикінцевих положень», або якщо зберегти в такому формулюванні, то поставити крапку до речення: в тому числі можливість передачі, вдумайтесь, окремих установ. Хто додумався вписати слово «окремих», хто буде визначати, яких? Це вже корупційна складова: одні передамо, другі не передамо. Що значить окремих? Це правова невизначеність: або всіх, або ніяких.

Тому я просив би знову ж таки цю норму переформулювати і позбавити можливість втрачати наукову базу галузевих академій наук. Це моя особиста думка, я прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович. Це була наша пропозиція секретаріату переформулювати, зробити її більш м'якшою. Це перше.

По-друге, це дається доручення Кабміну (Кабінету Міністрів) опрацювати можливість в тому числі, зовсім мова не йде про передачу. Але це моя особиста думка.

Давайте послухаємо позицію Міністерства освіти, Міністерства фінансів з цього приводу.

БУТЕНКО А.П. Колеги, доброго здоров'я. Дякую за велику увагу до цього законопроекту, особливо в частині освіти і науки.

Колеги, давайте спробуємо подискутувати разом. Мова, дійсно, в цій нормі не йде про обов'язкову передачу чи прагнення, зокрема Міністерства освіти забрати під своє правління ту чи іншу установу. Як би тут я абсолютно підтримую колег, що наукові установи, вони для того і потрібні, щоб мати власні наукові інститути, де і проводиться те чи інше дослідження, здійснюється наука, бо інакше академія позбавлена сенсу, як на мене.

Але зважаючи на достатньо широку систему галузевих академій наук, інколи виникають навіть у нас дискусії в роботі, питання про їх оптимізацію і можливу передачу. Тобто, як на мене, ця норма дає у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів чи в інший спосіб дискутувати про це, там не є

зобов'язання передати. Тому, можливо, дійсно, її потрібно доопрацювати, щоб не виникало неоднозначності і правової невизначеності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Петрович.

Роман Володимирович, будь ласка, позиція Міністерства фінансів.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Дякую, Сергій Віталійович.

Колеги, доброго ранку. Ви все правильно сказали. Пан міністр, в принципі, це також підтвердив. Тут доручення опрацювати і в даному випадку тут, дійсно, йде про напрацювання механізмів можливої інтеграції якихось закладів, об'єднання, створення клінічних університетів, створення якихось великих баз для розвитку науки на базі університетів. Вони і сьогодні рухаються, цей напрямок, і Міністерство освіти, уже є заклади, які передаються з відповідних академій до системи Міністерства освіти або об'єднання якихось речей. Але це якийсь, знаєте, несистемний характер і таке враження, хаотичний дещо. Тому це, дійсно, якась спільна робота. Тут же ж не йде якесь волонтаристське рішення про те, що хтось буде сам приймати рішення. Це за участю знов же ж народних депутатів, наукового комітету і всіх, саме мова йде про доцільність опрацювання цього питання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Володимирович.

Валерій Вікторович, у вас коментарі.

КОЛЮХ В.В. Я можу тільки додати, що давайте приберемо можливість передачі окремих установ до відповідних профільних міністерств.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А якщо вони хочуть?

КОЛЮХ В.В. А тому що, дивіться, у нас же ж йде атестація...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А якщо вони хочуть передати?

КОЛЮХ В.В. ...наукових установ. Які там в категорії Г проходять, то тоді, може, на підзаконному акті це все зробити, а не законом окремо. Це норма по суті загальна. Вона стосується всіх. Давайте, я вже не чіпаю академію медичних наук, яка також в «Прикінцевих положеннях», інтереси якої

зачіпаються, вони щось про себе не згадують, але там є одна цікава норма з приводу також передачі наукових установ в системі академії медичних наук. Це конкретика. Не пройшли атестацію, значить немає ефективності в управлінні. Але це загальна норма, яка стосується всіх галузевих академій наук та ще й вставлено «окремі наукові»... Що значить окремі? Це правова невизначеність, абсолютна при тому.

Я пропоную поставити крапку перед «проведення державної атестації їх наукового потенціалу та галузевої спрямованості». Крапка і все на цьому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що скажуть колеги народні депутати члени комітету? Будь ласка.

ВОРОНОВ В.А. Я хочу Колюха підтримати, Сергій Віталійович. Воронов.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Аргументуєте?

ВОРОНОВ В.А. Ні, повністю просто підтримую те, що було сказано зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово. Які ще є думки? Немає інших думок. Тоді беремо за основу пропозицію Валерія Вікторовича, ставимо крапку після слова «спрямованості» я так розумію, Валерій Вікторович?

КОЛЮХ В.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставимо крапку, всю іншу частину викреслюємо, раз інших думок немає.

КОЛЮХ В.В. Я просто, дивіться, Сергій Віталійович, не пройдуть атестацію, будь ласка, підзаконним актом можна їх передати, об'єднати, реорганізувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для мене непринципово.

КОЛЮХ В.В. А не таким чином, що під одну, як кажуть, риску всі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, якщо це більше нікого не цікавить, то для мене це непринципово.

Юлія Миколаївна.

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, доброго ранку. Сергій Віталійович, я читаю цю норму, я теж... там, дійсно, невизначеність і це може призвести до... ми уже мали такий досвід. Давайте, дійсно, просто норму викладемо так, щоб вона була зрозумілою і зрозуміло було як її використовувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Без ніяких проблем. Те, що в нас вже запропоновано Валерієм Вікторовичем, приймаємо за нашу... зміни до проєкту рішення. Інші зауваження, пропозиції до проєкту рішення є, колеги? Немає. Можемо переходити до голосування?

ГРИШИНА Ю.М. Да, давайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді ставлю на голосування проєкт рішення в тому вигляді, в якому він вам всім розісланий, з урахуванням пропозицій Валерія Вікторовича.

Хто – за, прошу проголосувати.

ГРИШИНА Ю.М. Гришина – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

КОЛЕБОШИН С.В. Колебошин – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

КОВАЛЬ О.В. Коваль – за також.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято одноголосно.

На цьому всім дякую. Попрацювали між двома засіданнями... .

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Сергій Віталійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Я перепрошую, я все-таки хотів дещо внести ясність. Я дуже перепрошую за некоректність деяку висловлювань в попередньому засіданні щодо використання коштів додаткової дотації. Знову ж матиму, це буде мені наука, що в мене не було цифр під рукою, а я з пам'яті. Я просто... і те, що я озвучив, що саме по Харківській області, там лєвова частка була невикористана дотацій. Я хочу дещо уточнити по цій інформації, щоб уже загальна спільнота розуміли ситуацію з додатковою дотацією. Я коротко 2-3 хвилини.

Історія про додаткову дотацію виникла у 2024 році, коли Міністерство освіти, зрозуміла ситуація, критично сказало Президенту України про те, що треба 20 мільярдів гривень, 20, на укриття. Це було всередині 2024 року. Звісно, нам постуило завдання від Президента якимось чином вирішити це питання. І оскільки Міністерство освіти на той час говорило, що на всі 20 мільярдів є проектно-кошторисна документація, майже на кожен об'єкт, і ці всі об'єкти будуть добудовані до кінця 2024 року.

Спільними зусиллями ця сума була винайдена – 5 мільярдів гривень. Уже під чітким запевненням Міністерства освіти про те, що під кожний об'єкти є ПКД і чітко в постанові було написано про те, що об'єкти мають бути здані до 1 вересня 2025 року. Потім ця норма трансформувалася в перенесення знову терміну, оскільки не були добудовані об'єкти і нічого не було... не всі об'єкти були добудовані. А потім взагалі наказ Міністерства освіти щодо врегулювання питання використання дотацій був скасований.

Що станом на сьогодні? Станом на сьогодні залишок на 01.09, знову повторюся, є мільярд гривень. Звісно, уже за цей період, там сьогодні 23-тє число чи яке, не пам'ятаю, можливо, там щось уже і використано, але на 01.09 – 1 мільярд.

Наведу деякі приклади, уже не буду конкретно. Я думаю, що ви проведете окремий комітет по цих питаннях, але є у мене чіткий перелік по кожному об'єкту. Виділяли кошти, наприклад, на одну школу, знову не буду озвучувати, яка школа, 80 мільйонів. Сказали, що це є ПКД, все добре, ми добудуємо. Через якийсь період кошторисна вартість зросла в два рази, стало 169 мільйонів гривень. І це по таких об'єктах, коли ми виділяємо кошти з

бюджету, потім через деякий період уточнюється експертиза, ПКД і суттєво зростає кошторисна вартість. Об'єкти почали будуватися, зрозуміло, що їх треба добудувати. Є об'єкти, які використано на 100 відсотків, кошти, які виділялися на відповідний об'єкт, але процент виконання робіт становить 54 відсотки. Тому питання, якщо ми 100 відсотків дали кошти з бюджету на побудову укриття, то чому 54 відсотки ступінь будівельної готовності?

Тому, дійсно, я не кажу про те, що я там не помилився в цифрах, вони в мене більш детальніші, але питання тут дуже важливе взагалі щодо ефективності використання коштів на укриття і в тому числі по дотації.

Дуже дякую, Сергій Віталійович. Я перепрошую, колеги, що забрав час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Володимирович. Вибачте, що забув вам надати слово з цього питання, бо насправді це важливо, ми про це говорили між засіданнями. І дякую, що внесли ясність.

Ми, напевно, окреме засідання комітету проведемо по використанню субвенції і зокрема напевно і катнемо і цю дотацію, щоб ми вже пішли повністю і пройшлися по укриттях.

Тому дуже дякую, Роман Володимирович. Дуже дякую, шановні колеги. Якщо немає додаткових бажань виступити в «Різному», то на цьому засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій вважається закритим. Щиро дякую вам за залученість, колеги. Продовжуємо працювати. На зв'язку. До побачення. Гарного і тихого, спокійного дня.